

P.Z.E. br. 344

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-02/26-01/91

URBROJ: 65-26-2

Zagreb, 11. rujna 2026.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 10. rujna 2026. godine.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njegovoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra pravosuđa, uprave i digitalne transformacije Damira Habijana i državne tajnike Ivana Crnčeca, Vedranu Šimundžu Nikolić, Sanjina Rukavinu i Fadilu Bahović.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/26-01/60
URBROJ: 50301-04/32-26-2

Zagreb, 10. rujna 2026.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20. i 86/23. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njejoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra pravosuđa, uprave i digitalne transformacije Damira Habijana i državne tajnike Ivana Crnčeca, Vedranu Šimundžu Nikolić, Sanjina Rukavinu i Fadilu Bahović.

PREDsjednik
mr. sc. Andrej Plenković

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O ODGOVORNOSTI
PRAVNIH OSOBA ZA KAZNENA DJELA

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O ODGOVORNOSTI PRAVNIH OSOBA ZA KAZNENA DJELA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Ocjena stanja

Zakon o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela („Narodne novine“, br. 151/03., 110/07., 45/11., 143/12., 114/22. i 114/23.; u daljnjem tekstu: ZOPOKD) donesen je 2003., kao izraz napuštanja načela da pravne osobe ne mogu biti kazneno odgovorne jer nisu sposobne za radnju i krivnju kao osnovne elemente kaznenog djela (*societas delinquere non potest*).

Nakon donošenja, ZOPOKD je pet puta revidiran. Posljednjim izmjenama i dopuni („Narodne novine“, broj 114/23.) provedeno je usklađivanje sa zahtjevima Konvencije o borbi protiv podmićivanja stranih javnih službenika u međunarodnim poslovnim transakcijama („Narodne novine – Međunarodni ugovori“, broj 10/23.), proširenjem temelja odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela, preciziranjem značenja izraza odgovorne osobe te pooštavanjem zakonske kaznenopravne politike kažnjavanja pravnih osoba za kaznena djela.

Analiza zakonodavstva koja je uslijedila po donošenju Direktive (EU) 2024/1203 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. travnja 2024. o zaštiti okoliša putem kaznenog prava i zamjeni direktiva 2008/99/EZ i 2009/123/EZ (SL L, 2024/1203, 30.4.2024., u daljnjem tekstu: Direktiva (EU) 2024/1203), ukazala je na potrebu revizije članka 10. ZOPOKD-a, koji propisuje visinu novčane kazne, radi postizanja pune usklađenosti s člankom 7. stavcima 3. i 4. Direktive (EU) 2024/1203. Naime, Direktiva (EU) 2024/1203 od država članica zahtijeva propisivanje učinkovitih, proporcionalnih i odgovarajućih kazni za pravne osobe u odnosu na namjerna kaznena djela propisana člankom 3. stavkom 2. Direktive (EU) 2024/1203. Pritom im ostavlja na dispoziciji da same odrede jedan od dva alternativno propisana modela kažnjavanja. Prvi model, označavao bi sustav kažnjavanja pravnih osoba za namjerna kaznena djela temeljem ukupnog svjetskog prihoda pravne osobe, a prema kojem bi države članice trebale odlučiti hoće li se taj prihod računati na osnovi poslovne godine koja prethodi godini u kojoj je počinjeno kazneno djelo ili na osnovi poslovne godine koja prethodi odluci o izricanju novčane kazne. Drugi model, označavao bi model utvrđivanja fiksnih iznosa novčanih kazni. S obzirom na to da ZOPOKD već sada kao temeljno pravilo propisuje model fiksnih iznosa novčanih kazni za kaznena djela pravnih osoba, a alternativno i mogućnost njihovog kažnjavanja novčanom kaznom ovisnom o ukupnom godišnjem prihodu pravne osobe, ostvarenom u godini koja prethodi godini donošenja presude, kada se svrha kažnjavanja ne može ostvariti fiksnim iznosom novčanih kazni, Republika Hrvatska odlučila se za zadržavanje postojećeg modela propisanih kazni za kaznena djela pravnih osoba.

Osnovna pitanja koja se trebaju urediti zakonom

Predloženim zakonom predlaže se pooštriti zakonsku kaznenopravnu politiku kažnjavanja pravnih osoba sukladno Direktivi (EU) 2024/1203. Naime, Direktiva (EU) 2024/1203 od država članica sukladno članku 7. stavku 1., zahtijeva propisivanje učinkovitih, proporcionalnih i odgovarajućih kazni za pravne osobe u odnosu na namjerna kaznena djela. Tako se u odnosu na kaznena djela propisana člankom 3. stavkom 2. točkama (m), (n), (o), (q) i (r) Direktive (EU) 2024/1203 propisuje novčana kazna u iznosu od 24.000.000,00 eura (članak 7. stavak 3. točka b ii Direktive (EU) 2024/1203). Kaznena djela iz predmetnih točaka predlažu se prenijeti u nacionalno kazneno zakonodavstvo kaznenim djelima Onečišćenja okoliša zahvaćanjem voda iz članka 198.a, Uništavanja zaštićenih dijelova prirode iz članka 200., Uništavanja staništa iz članka 201., Trgovanja divljim vrstama iz članka 202., i Protuzakonitog unošenja u okoliš invazivnih stranih vrsta iz članka 202.a prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona, a koja bi po visini predložene kazne zatvora trebala biti gradirana u smislu članka 10. stavka 1. ZOPOKD. Kako je predmetnim člankom i stavkom propisan opći zakonski maksimum u visini do 10.000.000,00 eura, bilo je potrebno pooštriti zakonsku kaznenopravnu politiku kažnjavanja pravnih osoba, kako bi ista udovoljila zahtjevima iz članka 7. stavka 3. točke (b) ii. Direktive (EU) 2024/1203.

Nadalje, sukladno zahtjevima iz članka 7. stavka 3. točke (a) ii. Direktive (EU) 2024/1203 za namjerna kaznena djela obuhvaćena člankom 3. stavkom 2. točkama od (a) do (l) te točkama (p), (s) i (t) propisuje se novčana kazna u iznosu od 40.000.000,00 eura. S obzirom na to da se radi o kaznenim djelima koja odgovaraju kaznenim djelima Onečišćenja okoliša iz članka 193., Onečišćenja okoliša proizvodima iz članka 193.a, Onečišćenja okoliša tvarima iz članak 193.b, Onečišćenja okoliša živom iz članka 193.c, Onečišćenja okoliša projektima iz članka 193.d, Ispuštanja onečišćujućih tvari s plovnog objekta iz članka 194., Nedopuštenog recikliranja brodova iz članka 194.a, Protupravnog korištenja tvari koje oštećuju ozonski sloj iz članka 195., Protupravnog korištenja fluoriranih stakleničkih plinova iz članka 195.a, Ugrožavanja okoliša otpadom iz članka 196., Ugrožavanja okoliša postrojenjem iz članka 197., Ugrožavanja okoliša radiokativnim tvarima i materijalima iz članka 198. i Stavljanja na tržište Europske unije proizvoda i robe povezanih s defoerstacijom iz članka 209.a prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona, koja bi po visini predložene kazne zatvora trebala biti gradirana u smislu članka 10. stavka 2. ZOPOKD, bilo je potrebno pooštriti zakonsku kaznenopravnu politiku kažnjavanja pravnih osoba, kako bi ista udovoljila zahtjevima iz članka 7. stavka 3. točke b i Direktive (EU) 2024/1203.

S obzirom na to da se predlaže pooštriti zakonsku kaznenopravnu politiku kažnjavanja za članak 10. stavke 1. i 2. ZOPOKD za koja je propisana posebna najveća mjera od jedne godine zatvora, odnosno pet godina zatvora, bilo je potrebno razmjerno pooštriti i zakonsku kaznenopravnu politiku kažnjavanja za kaznena djela za koja je propisana posebna najveća mjera zatvora od 10 odnosno 15 godina (članak 10. stavci 3. i 4. ZOPOKD).

Sukladno predloženom pooštavanju maksimuma novčanih kazni iz članka 10. stavka 1. - 4. ZOPOKD, bilo je potrebno izmijeniti i njegov članak 13. stavak 2. na način da se propiše viši iznos novčane kazne za koju je moguće izreći uvjetnu osudu. Tako se predlaže da iznos izrečene kazne pravnoj osobi koja se može zamijeniti uvjetnom osudom, predstavlja novčanu kaznu do 40.000,00 eura, umjesto dosadašnje novčane kazne u iznosu do 20.000,00 eura.

Posljedice koje će donošenjem zakona proisteći

Stupanjem na snagu ovoga zakona osigurat će se usklađenost sa zahtjevima Direktive (EU) 2024/1203 i generalno pooštriti zakonska kaznenopravna politika kažnjavanja za sve entitete koji pravni poredak Republike Hrvatske priznaje pravnu osobnost.

III. OCJENA I IZVORI SREDSTVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga zakona sredstva su osigurana u okviru redovitog poslovanja Ministarstva pravosuđa, uprave i digitalne transformacije te nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O ODGOVORNOSTI
PRAVNIH OSOBA ZA KAZNENA DJELA**

Članak 1.

U Zakonu o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela („Narodne novine“, br. 151/03., 110/07., 45/11., 143/12., 114/22. i 114/23.), u članku 1.a podstavku 2. točka na kraju podstavka zamjenjuje se zarezom i dodaje se podstavak 3. koji glasi:

„- Direktivom (EU) 2024/1203 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. travnja 2024. o zaštiti okoliša putem kaznenog prava i zamjeni direktiva 2008/99/EZ i 2009/123/EZ (SL L, 2024/1203, 30.4.2024.).“.

Članak 2.

U članku 10. stavku 1. broj: „10.000.000,00“ zamjenjuje se brojem: „25.000.000,00“.

U stavku 2. broj: „15.000.000,00“ zamjenjuje se brojem: „40.000.000,00“.

U stavku 3. broj: „20.000.000,00“ zamjenjuje se brojem: „45.000.000,00“.

U stavku 4. broj: „25.000.000,00“ zamjenjuje se brojem: „50.000.000,00“.

Članak 3.

U članku 13. stavku 2. broj: „20.000,00“ zamjenjuje se brojem: „40.000,00“.

Članak 4.

Ovaj Zakon objavit će se u „Narodnim novinama“, a stupa na snagu 1. siječnja 2027.

O B R A Z L O Ž E N J E

Uz članak 1.

U članku 1.a ZOPOKD, koji sadrži popis akata Europske unije s kojima su njegove odredbe usklađene, predlaže se dodati Direktivu (EU) 2024/1203.

Uz članak 2.

Ovim člankom pooštrava se zakonska kaznenopravna politika kažnjavanja pravnih osoba sukladno zahtjevima iz članka 7. stavka 3. točaka (a) i. i (b) ii. Direktive (EU) 2024/1203. Pritom se zadržava dosadašnji model gradiranja kazni kroz četiri razreda, ovisno o težini propisane kazne za pojedino kazneno djelo. U odnosu na kaznena djela koja bi prema visini predložene kazne zatvora bila gradirana u smislu članka 10. stavka 1. ZOPOKD, predlaže se sukladno članku 7. stavku 3. točki (b) ii. pooštriti opći maksimum novčane kazne s 10.000.000,00 eura na 25.000.000,00 eura, dok se sukladno zahtjevima iz članka 7. stavka 3. točke (a) ii. u odnosu na kaznena djela koja bi prema visini predložene kazne zatvora bila gradirana u smislu članka 10. stavka 2. ZOPOKD, predlaže pooštriti opći maksimum novčane kazne s 15.000.000,00 eura na 40.000.000,00 eura.

Sukladno predloženim izmjenama, bilo je potrebno razmjerno pooštriti i zakonsku kaznenopravnu politiku kažnjavanja za kaznena djela za koja je propisana posebna najveća mjera zatvora od 10 odnosno 15 godina (članak 10. stavci 3. i 4. ZOPOKD) i to na način da se za kaznena djela koja bi prema visini predložene kazne zatvora bila gradirana u smislu članka 10. stavka 3., predlaže opći zakonski maksimum u visini od 45.000.000,00 eura odnosno za 50.000.000,00 eura kada bi ona bila gradirana u smislu članka 10. stavka 4. ZOPOKD.

Uz članak 3.

Člankom 13. stavkom 2. ZOPOKD predlaže se, imajući u vidu predložene kazne u članku 2. prijedloga zakona, kojim se mijenja članak 10. stavci 1. - 4. ZOPOKD povisiti formalnu pretpostavku izricanja uvjetne osude, na način da iznos izrečene kazne pravnoj osobi koja se može zamijeniti uvjetnom osudom predstavlja novčanu kaznu do 40.000,00 eura, umjesto dosadašnje novčane kazne u iznosu do 20.000,00 eura.

Uz članak 4.

Ovim člankom propisuje se stupanje ovoga Zakona na snagu.

**TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU,
ODNOSNO DOPUNJUJU**

Članak 1.a

Ovaj Zakon sadrži odredbe koje su u skladu sa sljedećim aktima Europske unije:

- Okvirnom odlukom Vijeća 2005/667 PUP, od 12. lipnja 2005. godine o jačanju kaznenopravnog okvira za provedbu zakona protiv onečišćenja brodovima (SL L 255, 30.9. 2005.),
- Drugim protokolom, od 19. lipnja 1997. godine, koji se donosi na temelju članka K.3 Ugovora o Europskoj uniji, uz Konvenciju za zaštitu financijskih interesa Europskih zajednica (SL C 221, 19.7.1997., str. 12.).

Članak 10.

(1) Ako je za kazneno djelo propisana novčana kazna ili kazna zatvora s posebnom najvećom mjerom od jedne godine zatvora, pravna se osoba može kazniti novčanom kaznom od 5000,00 do 10.000.000,00 eura.

(2) Ako je za kazneno djelo propisana kazna zatvora s posebnom najvećom mjerom od pet godina zatvora, pravna se osoba može kazniti novčanom kaznom od 10.000,00 do 15.000.000,00 eura.

(3) Ako je za kazneno djelo propisana kazna zatvora s posebnom najvećom mjerom od deset godina zatvora, pravna se osoba može kazniti novčanom kaznom od 15.000,00 do 20.000.000,00 eura.

(4) Ako je za kazneno djelo propisana kazna zatvora s posebnom najvećom mjerom od petnaest godina zatvora ili teža kazna, pravna se osoba može kazniti novčanom kaznom od 20.000,00 do 25.000.000,00 eura.

(5) Ako se kaznama iz stavaka 1. do 4. ovoga članka svrha kažnjavanja ne bi ostvarila, pravna osoba može se kazniti novčanom kaznom u iznosu do 10 % ukupnoga godišnjeg prihoda pravne osobe ostvarenog u poslovnoj godini koja prethodi godini donošenja presude.

Članak 13.

(1) Sud može pravnoj osobi izreći uvjetnu osudu tako da istodobno odredi da se novčana kazna neće izvršiti ako pravna osoba u vremenu koje sud odredi, a koje ne može biti kraće od jedne niti dulje od tri godine, ne počini novo kazneno djelo.

(2) Uvjetna osuda može se izreći za kaznena djela za koja je sud osudio pravnu osobu na novčanu kaznu manju od 20.000,00 eura.

(3) Prema pravnoj osobi ne može se primijeniti djelomična uvjetna osuda.

Prilozi:

- Iskaz o procjeni učinaka propisa
- Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću
- Izjava o usklađenosti prijedloga propisa s pravnom stečevinom Europske unije, s tablicom usporednog prikaza

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/26-01/60
URBROJ: 50301-04/32-26-2

Zagreb, 10. rujna 2026.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20. i 86/23. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njejoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra pravosuđa, uprave i digitalne transformacije Damira Habijana i državne tajnike Ivana Crnčeca, Vedranu Šimundžu Nikolić, Sanjina Rukavinu i Fadilu Bahović.

PREDSJEDNIK
mr. sc. Andrej Plenković

PRILOG 4.:**OBRAZAC ISKAZA O PROCJENI UČINAKA PROPISA**

1.	OPĆE INFORMACIJE		
1.1.	Stručni nositelj:	Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije	
1.2.	Naziv propisa:	Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela	
1.3.	Program rada Vlade Republike Hrvatske, akt strateškog planiranja ili reformska mjera:	Da/Ne: Ne	Naziv akta: Opis mjere:
1.4.	Plan usklađivanja zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije	Da/Ne: Da, nalazi se u Planu usklađivanja zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije za 2025. godinu („Narodne Novine“ br. 26/2026).	Naziv pravne stečevine: Zakonom o izmjenama i dopuni Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela prenosi se Direktiva (EU) 2024/1203 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. travnja 2024. o zaštiti okoliša putem kaznenog prava i zamjeni direktiva 2008/99/EZ i 2009/123/EZ (dalje: Direktiva (EU) 2024/1203).
2.	UTVRĐIVANJE PROBLEMA		
2.1.	Direktiva (EU) 2024/1203 od država članica zahtjeva propisivanje učinkovitih, proporcionalnih i odgovarajućih kazni za pravne osobe u odnosu na namjerna kaznena djela propisana člankom 3. stavkom 2. Direktive. Analiza visine fiksnih iznosa novčanih kazni za odgovornost pravnih osoba za kaznena djela propisana u članku 10. Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela, pokazala je njegovu neusklađenost sa visinom propisanih kazni u članku 7. stavku 3. točkama a i b ii Direktive (EU) 2024/1203. Naime, članak 7. stavak 3. točka b, za kaznena djela obuhvaćena člankom 3. stavkom 2. točkama (m), (n), (o), (q) i (r) Direktive (EU) 2024/1203 propisuje minimalni posebni maksimum novčane kazne u iznosu od 24 000 000 Eura, dok za kaznena djela obuhvaćena člankom 3. stavkom 2. točkama od (a) do (l) te točkama (p), (s) i (t) propisuje minimalni posebni maksimum u iznosu od 40 000 000 Eura. Obzirom je člankom 10. stavkom 1. i 2. Zakona o odgovornosti pravnih osoba za navedena kaznena djela, kako se predlažu provesti u nacionalno kazneno zakonodavstvo Nacrtom prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona, propisan opći zakonski maksimum u visini do 10.000.000,00 Eura, odnosno 15. 000.000,00 Eura, bilo je potrebno pristupiti pooštavanju zakonske kaznenopravne politike kažnjavanja. Kaznena djela navedena u članku 7.stavku 3. točki b Direktive (EU) 2024/1203 predlažu se prenijeti u nacionalno kazneno zakonodavstvo kaznenim djelima Onečišćenja okoliša zahvaćanjem voda iz članka 198. a, Uništavanja zaštićenih dijelova prirode iz članka 200., Uništavanja staništa iz članka 201., Trgovanja divljim vrstama iz članka 202., i Protuzakonitog unošenja u okoliš invazivnih stranih vrsta iz članka 202. a Nacrta prijedloga		

	Zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona, dok se kaznena djela iz točke a predmetnoga članka, za koja je propisan minimalni posebni maksimum novčane kazne u visini od 40. 000.000,00 eura prenose kao kaznena djela: Onečišćenja okoliša iz članka 193., Onečišćenja okoliša proizvodima iz članka 193. a, Onečišćenja okoliša tvarima iz članak 193. b, Onečišćenja okoliša živom iz članka 193. c, Onečišćenja okoliša zahvatima iz članka 193.d, Ispuštanja onečišćujućih tvari s plovnog objekta iz članka 194., Nedopuštenog recikliranja brodova iz članka 194. a, Protupravnog korištenja tvari koje oštećuju ozonski sloj iz članka 195., Protupravnog korištenja fluoriranih stakleničkih plinova iz članka 195.a, Ugrožavanja okoliša otpadom iz članka 196., Ugrožavanja okoliša postrojenjem iz članka 197., Ugrožavanja okoliša radiokativnim tvarima i materijalima iz članka 198. i Stavljanja na tržište Europske unije proizvoda i robe povezanih s defoerstacijom iz članka 209.a, kako su predložena Nacrtom prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona.	
2.2.	Izvor podataka:	
	Direktiva (EU) 2024/1203	
3.	UTVRĐIVANJE POSEBNOG CILJA	
3.1.	Opis posebnog cilja	
	Donošenjem Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela pooštriti će se zakonska kaznenopravna politika kažnjavanja pravnih osoba za kaznena djela i na taj način postići puna usklađenost sa zahtjevima Direktive (EU) 2024/1203.	
3.2.	Opis svrhe propisa	
	Svrha propisa je izmjenom članka 10. Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela pooštriti zakonsku kaznenopravnu politiku kažnjavanja pravnih osoba za kaznena djela i to u pogledu propisanih općih zakonskih maksimuma i na taj način osigurati prenošenje odredbi članka 7. stavka 3. a ii i b ii Direktive (EU) 2024/1203.	
3.3.	Razmotrena druga moguća normativna i nenormativna rješenja	
	Cilj koji se želi postići ostvaruje se isključivo normativnim rješenjem.	
3.4.	Izvor podataka:	
	Direktiva (EU) 2024/1203	
4.	UTVRĐIVANJE UČINAKA I ADRESATA	
4.1.	Posebni cilj: Stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela osigurati će se njegova usklađenost sa zahtjevima Direktive (EU) 2024/1203 i generalno pooštriti zakonska kaznenopravna politika kažnjavanja za sve entitete kojima pravni poredak Republike Hrvatske priznaje pravnu osobnost.	
4.1.1.	Učinci na gospodarstvo: Nisu utvrđeni učinci na gospodarstvo.	Adresati: Nisu utvrđeni adresati.
4.1.2.	Učinci na održivi razvoj:	Adresati: Pravne osobe

	Donošenjem Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela pooštrit će se zakonska kaznenopravna politika kažnjavanja za kaznena djela počinjenja od strane pravnih osoba i osigurati snažniji učinak generalne i specijalne svrhe kažnjavanja pravnih osoba počinjena kaznena djela. Predmetno će imati pozitivan učinak, obzirom će predloženi zakonski kaznenopravni okvir kažnjavanja pravnih osoba za kaznena djela, uključujući i kaznena djela protiv okoliša osigurati učinkoviti, proporcionalni i odvraćajući karakter, kada je u pitanju njihovo počinjenje. Ovako predložen sustav kazni posljedično će se odraziti i na učinkovitu zaštitu okoliša, kaznenopravnim sredstvima, a što će posljedično utjecati na održivost prirodnih resursa, posebno u dijelu zaštite ekosustava šuma i gospodarenja otpadom, a posebno kada je u pitanju sigurno zbrinjavanje otpada koji se ne može reciklirati. Opisanim će se postići daljnja pravednost u sustavu kažnjavanja pravnih osoba za kaznena djela.	
	Nisu utvrđeni učinci na održivi razvoj.	Nisu utvrđeni adresati.
4.1.3.	Učinci na socijalnu skrb:	Adresati:
	Nisu utvrđeni učinci na socijalnu skrb.	Nisu utvrđeni adresati.
4.1.4.	Učinci na zaštitu ljudskih prava:	Adresati:
	Nisu utvrđeni učinci na zaštitu ljudskih prava.	Nisu utvrđeni adresati.
4.1.5.	Učinci na druga područja:	Adresati:
	Nisu utvrđeni učinci na druga područja.	Nisu utvrđeni adresati.
5.	ANALIZA UTVRĐENIH UČINAKA I ADRESATA	
5.1.	Analiza učinaka i adresata u području gospodarstva:	
	Nisu utvrđeni učinci ni adresati u području gospodarstva.	
5.2.	Analiza učinaka i adresata u području održivog razvoja:	
	Donošenjem Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela, osnažit će se zakonska kaznenopravna politika kažnjavanja pravnih osoba za sva	

	kaznena djela kroz izmjenu članka 10. Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela i osigurati njihovo strože kažnjavanje, uz zadržavanje dosadašnjeg modela gradiranja kazni kroz četiri razreda, ovisno o težini propisane kazne za pojedino kazneno djelo. I dalje se zadržava mogućnost kažnjavanja pravnih osoba novčanom kaznom u iznosu do 10% ukupnog godišnjeg prihoda pravne osobe ostvarenog u poslovnoj godini koja prethodi godini donošenja presude. Dakle, opisanim će se sustavom kažnjavanja, kroz pooštavanje općih zakonskih maksimuma novčane kazne, osigurati snažniji učinci generalne i specijalne svrhe kaznenopravnog kažnjavanja pravnih osoba, uključujući i onih pravnih osoba koje počinu kaznena djela protiv okoliša. Ovako pooštreni zakonski sustav kažnjavanja imati će odvraćajući učinak od počinjenja kaznenih djela protiv okoliša. Stoga će se opisano pozitivno odraziti na održivost prirodnih resursa, posebno u dijelu zaštite ekosustava šuma i gospodarenja otpadom i posebno kada je u pitanju sigurno zbrinjavanje otpada koji se ne može reciklirati.
	Nisu utvrđeni učinci ni adresati u području održivog razvoja.
5.3.	Analiza učinaka i adresata u području socijalne skrbi:
	Nisu utvrđeni učinci ni adresati u području socijalne skrbi.
5.4.	Analiza učinaka i adresata u području zaštite ljudskih prava:
	Nisu utvrđeni učinci ni adresati u području zaštite ljudskih prava.
5.5.	Analiza učinaka i adresata u drugim područjima:
	Nisu utvrđeni učinci ni adresati u drugim područjima.
5.6.	Izvor podataka:
	Direktiva (EU) 2024/1203
6.	SAVJETOVANJE I KONZULTACIJE
6.1.	Savjetovanje: Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona (dalje u tekstu: Nacrt prijedloga zakona) prvi put je objavljen na portalu e-Savjetovanja dana 3. kolovoza 2026. godine, čime je javnosti omogućeno očitovanje o predloženim izmjenama, odnosno o odredbama kojima se predlaže uvođenje instituta doživotnog zatvora. Odredbe povezane s uvođenjem doživotnog zatvora stoga nisu prvi put uključene u tekst zakonskog prijedloga neposredno prije drugog dijela savjetovanja, nego su prethodno bile dostupne javnosti na uvid i eventualne primjedbe i prijedloge. U odnosu na taj dio zakonskog prijedloga javnosti je ukupno bilo omogućeno sudjelovanje u savjetovanju u ukupnom trajanju od 33 dana. Savjetovanje o prvotno objavljenom Nacrtu prijedloga zakona završilo je 26. kolovoza 2026. godine. Nakon provedenog savjetovanja tijekom izrade konačnog teksta utvrđena je potreba za proširenjem odredbama koje u trenutku objave prvotnog Nacrta prijedloga zakona nisu bile njegov sastavni dio. Potreba za takvim proširenjem proizlazi prije svega iz okolnosti koje se posebno odnose na potrebu dodatnog jačanja kaznenopravne zaštite života, zdravlja ljudi, imovine i okoliša, ali i radi prenošenja Direktive (EU) 2024/1203 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. travnja 2024. o zaštiti okoliša putem kaznenog prava i zamjeni direktiva 2008/99/EZ i 2009/123/EZ.

	Istodobno se ukazala potreba da se preispitaju i pojedine povezane odredbe kojima se osigurava kaznenopravna zaštita životinja, kako bi se očuvala unutarnja povezanost i koherentnost kaznenopravne zaštite okoliša kao cjeline. Potreba za proširenjem odredbi koje se mijenjaju i dopunjuju proizašla je i iz okolnosti ponavljajućih pojava osobito teških oblika općeopasnih postupanja, uključujući požare na otvorenom prostoru, osobito u blizini naseljenih područja, prometne i druge infrastrukture, kao i njihove moguće posljedice za veći broj ljudi, imovinu velikog opsega i okoliš. Sve navedene dopune nastale nakon objave prvotnog Nacrta prijedloga zakona bilo je potrebno provesti u kratkom roku zbog potrebe pravodobne zaštite života i zdravlja ljudi, imovine i okoliša, a istodobno se neposredno odnose na vrijednosti koje članak 28. stavak 2. Zakona o instrumentima politike boljih propisa izrijekom navodi kao temelj za iznimno skraćivanje savjetovanja. Stoga je u razdoblju od 27. kolovoza do 3. rujna 2026. godine provedeno drugo savjetovanje s javnošću u odnosu na Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona. Slijedom navedenog, u odnosu na Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela savjetovanje je provedeno u razdoblju od 27. kolovoza do 3. rujna 2026. godine. U odnosu na Nacrt prijedloga Zakona i Obrazac iskaza o procjeni učinaka propisa nije bilo zaprimljenih komentara.	
6.2.	Konzultacije: Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela i Obrazac iskaza o procjeni učinaka propisa dostavljeni su na mišljenje Uredu za zakonodavstvo Vlade RH, Ministarstvu financija, Ministarstvu vanjskih i europskih poslova, Ministarstvu unutarnjih poslova, Ministarstvu prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture, Ministarstvu zdravstva, Ministarstvu zaštite okoliša i zelene tranzicije, Državnom inspektoratu Republike Hrvatske, Ministarstvu gospodarstva.	
7.	ZAKLJUČAK	
7.1.	Pozitivni učinci: Donošenjem Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela pooštrit će se zakonska kazneno pravna politika za sve pravne osobe odgovorne za kaznena djela, koje se prema hrvatskom pravu smatraju pravnim osobama (članak 1. stavak 2. Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela). Za očekivati je da će se na taj način ostvariti jači učinci generalne i specijalne prevencije	Negativni učinci: Nisu utvrđeni negativni učinci.

	kažnjavanja pravnih osoba za kaznena djela, odnosno dodatno osnažiti svrha kažnjavanja, koja se primarno ogleda u izražavanju društvene osude zbog počinjenog kaznenog djela, kao i utjecaju na samog počinitelja i sve ostale da ubuduće ne čine kaznena djela. Pooštavanjem zakonske kaznenopravne politike kažnjavanja pravnih osoba za kaznena djela postići će se daljnja pravednost u sustavu njihova kažnjavanja.	
7.2.	Zaključak o učincima koji će proisteći iz provedbe: Stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela osigurat će se prijenos Direktive (EU) 2024/1203 u dijelu koji se tiče pooštavanja zakonske kaznenopravne politike kažnjavanja pravnih osoba za kaznena djela, uz zadržavanje dosadašnjeg modela gradiranja kazni kroz četiri razreda, ovisno o težini propisane kazne za pojedino kazneno djelo. Tako će se za kaznena djela za koja je propisana posebna najveća mjera zatvora od jedne odnosno pet godina (članak 10. stavak 1. i 2.) Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela pooštriti opći maksimum novčane kazne sa 10.000.000,00 Eura na 25.000.000,00 Eura (članak 10. stavak 1.), odnosno s 15.000.000,00 Eura na 40.000.000,00 Eura (članak 10. stavak 2.). Razmjerno pooštriti će se i zakonsku kaznenopravnu politiku kažnjavanja za kaznena djela za koja je propisana posebna najveća mjera zatvora od 10 odnosno 15 godina (članak 10. stavci 3. i 4. ZOPOKD) i to na način da se za kaznena djela koja bi prema visini predložene kazne zatvora bila gradirana u smislu članka 10. stavka 3., propisat će se opći zakonski maksimum u visini od 45.000.000,00 Eura odnosno za 50.000.000,00 Eura, kada bi ona bila gradirana u smislu članka 10. stavka 4. ZOPOKD.	
8.	PRILOZI	
8.1	Dokumenti u prilogu: Nema priloga	
9.	OVJERA ČELNIKA STRUČNOG NOSITELJA	
	Potpis: Damir Habijan, ministar pravosuđa, uprave i digitalne transformacije Datum: 04. rujna 2026.	

OBRAZAC	
IZVJEŠĆA O PROVEDENOM SAVJETOVANJU SA ZINTERESIRANOM JAVNOŠĆU	
Naslov dokumenta	Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću o Nacrtu prijedloga zakona o izmjenama i dopuni Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela.
Stvaratelj dokumenta, tijelo koje provodi savjetovanje	Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije
Svrha dokumenta	Izještavanje zainteresirane javnosti o provedenom savjetovanju o Nacrtu prijedloga zakona o izmjenama i dopuni Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela
Datum dokumenta	8. rujna 2026.
Verzija dokumenta	Prva
Vrsta dokumenta	Izvješće
Naziv nacrt zakona, drugog propisa ili akta	Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopuni Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela
Jedinstvena oznaka iz Plana donošenja zakona, drugih propisa i akata objavljenog na internetskim stranicama Vlade	/
Naziv tijela nadležnog za izradu nacrt	Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti bili uključeni u postupak izrade odnosno u rad stručne radne skupine za izradu nacrt?	Za izradu Nacrta prijedloga Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela nije osnovana Radna skupina.
Je li nacrt bio objavljen na internetskim stranicama ili na drugi odgovarajući način? Ako jest, kada je nacrt objavljen, na kojoj internetskoj stranici i koliko je vremena ostavljeno za savjetovanje? Ako nije, zašto?	Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopuni Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela je bio objavljen na portalu e-Savjetovanja počevši od 27. kolovoza 2026. do 3. rujna 2026 godine.

Koji su predstavnici zainteresirane javnosti dostavili svoja očitovanja?	/
ANALIZA DOSTAVLJENIH PRIMJEDBI Primjedbe koje su prihvaćene Primjedbe koje nisu prihvaćene i obrazloženje razloga za neprihvatanje	Nema analize dostavljenih primjedbi
Troškovi provedenog savjetovanja	Javno savjetovanje nije iziskivalo dodatne financijske troškove.

USPOREDNI PRIKAZ PODUDARANJA ODREDBI PROPISA EUROPSKE UNIJE S PRIJEDLOGOM PROPISA

1. Naziv propisa Europske unije

Direktiva (EU) 2024/1203 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. travnja 2024. o zaštiti okoliša putem kaznenog prava i zamjeni direktiva 2008/99/EZ i 2009/123/EZ

2. Naziv prijedloga propisa

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela

3. Usklađenost odredbi propisa Europske unije (sekundarni izvori prava) s odredbama prijedloga propisa

a)	b)	c)	d)
Odredbe propisa Europske unije	Odredbe prijedloga propisa	Je li sadržaj odredbe propisa Europske unije u potpunosti preuzet u odredbu prijedloga propisa?	Obrazloženje (ako sadržaj odredbe propisa Europske unije nije preuzet ili je djelomično preuzet u odredbu prijedloga propisa)

Članak 1. Predmet Ovom se Direktivom utvrđuju minimalna pravila u pogledu definiranja kaznenih djela i sankcija kako bi se djelotvornije zaštitio okoliš, kao i u pogledu mjera za sprečavanje i suzbijanje kaznenih djela protiv okoliša te za djelotvornu provedbu prava Unije u području okoliša.		Nije potrebno preuzimanje	Ovim se člankom uređuje predmet Direktive.
Članak 2. Definicije 1. Pojmovi koji se upotrebljavaju u ovoj Direktivi za opisivanje postupanja iz članka 3. stavka 2. tumače se, ako je primjenjivo, u skladu s definicijama predviđenima u pravu Unije kako je navedeno u članku 3. stavku 1. točki (a). 2. Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: (a) „pravna osoba” znači svaki pravni subjekt koji ima takav status na temelju primjenjivog nacionalnog		Nije preuzeto	Bit će preuzeto u: Zakon o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona (08.06.2026)
		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela (Narodne novine, br. 151/03., 110/07., 45/11., 143/12., 114/22. i 114/23.) (NN 114/23) članak/članci Članak 1.

prava, osim državnih ili javnih tijela koja izvršavaju funkcije državne vlasti i javnih međunarodnih organizacija; (b) „stanište unutar zaštićenog područja” znači svako stanište vrsta za koje je neko područje klasificirano kao posebno zaštićeno područje na temelju članka 4. stavka 1. ili 2. Direktive 2009/147/EZ ili svako prirodno stanište ili stanište vrsta za koje je neko područje određeno kao posebno područje očuvanja u skladu s člankom 4. stavkom 4. Direktive 92/43/EEZ ili za koje je neko područje navedeno na popisu područja od značaja za Zajednicu u skladu s člankom 4. stavkom 2. Direktive 92/43/EEZ; (c) „ekosustav” dinamična cjelina zajednica biljaka, životinja, gljiva i mikroorganizama i njihova neživog okoliša koji međusobno djeluju kao funkcionalna jedinica te uključuje stanišne tipove, staništa vrsta i populacije vrsta.		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o zaštiti prirode prirode NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19 i 155/23 (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19, 155/23) članak/članci 54.
Članak 3. Kaznena djela 1. Države članice osiguravaju da postupanje navedeno u stavcima 2. i 3. ovog članka, ako je namjerno, te postupanje iz stavka 4. ovog članka, ako je počinjeno barem iz krajnje nepažnje,		Nije preuzeto	Bit će preuzeto u: Zakon o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona (08.06.2026)

predstavlja kazneno djelo ako je to postupanje nezakonito. Za potrebe ove Direktive postupanje je nezakonito ako se njime krši: (a)pravo Unije kojim se doprinosi ostvarivanju jednog od ciljeva politike Unije u području okoliša kako su navedeni u članku 191. stavku 1. UFEU-a; ili (b)zakon ili drugi propis države članice, ili odluka koju je donijelo nadležno tijelo države članice, kojom se provodi pravo Unije iz točke (a). Takvo postupanje nezakonito je čak i ako se provodi na temelju odobrenja koje je izdalo nadležno tijelo države članice ako je takvo odobrenje dobiveno prijevarom ili korupcijom, iznudom ili prisilom, ili ako se takvim odobrenjem očito krše relevantni materijalnopravni zahtjevi. 2. Države članice osiguravaju da sljedeće postupanje predstavlja kazneno djelo ako je nezakonito i namjerno: (a)ispuštanje, emisija ili uvođenje količine materijala ili tvari, energije ili ionizirajućeg zračenja u zrak, tlo ili vodu, što uzrokuje ili je vjerojatno da će uzrokovati smrt ili ozbiljnu ozljedu osobe ili znatnu štetu za kakvoću			
--	--	--	--

zraka, tla ili vode, ili znatnu štetu za ekosustav, životinje ili biljke; (b)stavljanje na tržište, čime se krši zabrana ili drugi zahtjev čiji je cilj zaštita okoliša, proizvoda čija uporaba u većem opsegu, to jest uporaba proizvoda od strane nekoliko korisnika, bez obzira na njihov broj, dovodi do ispuštanja, emisije ili uvođenja količine materijala ili tvari, energije ili ionizirajućeg zračenja u zrak, tlo ili vodu te uzrokuje ili je vjerojatno da će uzrokovati smrt ili ozbiljnu ozljedu osobe ili znatnu štetu za kakvoću zraka, tla ili vode, ili znatnu štetu za ekosustav, životinje ili biljke; (c)proizvodnja, stavljanje na tržište ili stavljanje na raspolaganje na tržištu, izvoz ili uporaba tvari pojedinačno, u smjesama ili proizvodima, uključujući njihovo ugrađivanje u proizvode ako takvo postupanje uzrokuje ili je vjerojatno da će uzrokovati smrt ili ozbiljnu ozljedu osobe, znatnu štetu za kakvoću zraka, tla ili vode, ili znatnu štetu za ekosustav, životinje ili biljke i: i.ako je ograničeno u skladu s glavom VIII. Uredbe (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća (18) i Prilogom XVII. toj uredbi;			
--	--	--	--

ii.ako je zabranjeno u skladu s glavom VII. Uredbe (EZ) br. 1907/2006; iii.ako nije u skladu s Uredbom (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća (19); iv.ako nije u skladu s Uredbom (EU) br. 528/2012 Europskog parlamenta i Vijeća (20); v.ako nije u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća (21); ili vi.ako je zabranjeno je na temelju Priloga I. Uredbi (EU) 2019/1021 Europskog parlamenta i Vijeća (22); (d)proizvodnja, uporaba, skladištenje, uvoz ili izvoz žive, živinih spojeva, smjesa žive i proizvoda kojima je dodana živa ako takvo postupanje nije u skladu sa zahtjevima utvrđenima u Uredbi (EU) 2017/852 Europskog parlamenta i Vijeća (23) te ako uzrokuje ili je vjerojatno da će uzrokovati smrt ili ozbiljnu ozljedu e osobe, znatnu štetu za kakvoću zraka, tla ili vode, ili znatnu štetu za ekosustav, životinje ili biljke; (e)izvršenje projekata u smislu članka 1. stavka 2. točke (a), kako je navedeno u članku 4. stavcima 1. i 2., Direktive 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća (24), ako se takvo postupanje provodi bez odobrenja za provedbu projekta i uzrokuje ili je vjerojatno da će uzrokovati znatnu štetu za kakvoću			
---	--	--	--

zraka ili tla ili kakvoću ili stanje vode, ili znatnu štetu za ekosustav, životinje ili biljke; (f)sakupljanje, prijevoz ili obrada otpada, nadzor nad takvim postupcima te kontrola lokacija zbrinjavanja, uključujući radnje koje poduzimaju trgovac ili posrednik ako se takvo postupanje: i.odnosi na opasni otpad kako je definiran u članku 3. točki 2. Direktive 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (25) i na količine takvog otpada veće od neznatne; ili ii.odnosi na otpad koji nije onaj iz podtočke i. te koji uzrokuje ili je vjerojatno da će uzrokovati smrt ili ozbiljnu ozljedu osobe ili znatnu štetu za kakvoću zraka, tla ili vode, ili znatnu štetu za ekosustav, životinje ili biljke; (g)otpremanje otpada u smislu članka 2. točke 26. Uredbe (EU) 2024/1157 Europskog parlamenta i Vijeća (26) ako se takvo postupanje odnosi na količinu veću od neznatne, bilo da je riječ o pojedinačnoj pošiljci bilo o više pošiljaka za koje se čini da su povezane; (h)recikliranje brodova obuhvaćeno područjem primjene Uredbe (EU) br. 1257/2013 ako takvo postupanje			
--	--	--	--

nije u skladu sa zahtjevima iz članka 6. stavka 2. točke (a) te uredbe; (i) ispuštanje onečišćujućih tvari s brodova koje je obuhvaćeno područjem primjene članka 3. Direktive 2005/35/EZ u bilo koje područje iz članka 3. stavka 1. te direktive, osim ako takvo ispuštanje s brodova zadovoljava uvjete za izuzetke utvrđene u članku 5. te direktive, koje uzrokuje ili je vjerojatno da će uzrokovati pogoršanje kakvoće vode ili štetu za morski okoliš; (j) rad ili zatvaranje postrojenja u kojem se obavlja opasna djelatnost ili u kojem se skladište ili upotrebljavaju opasne tvari ili smjese, ako su takvo postupanje i takva opasna djelatnost, tvar ili smjesa obuhvaćeni područjem primjene Direktive 2012/18/EU Europskog parlamenta i Vijeća (27) ili Direktive 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća (28) te ako takvo postupanje uzrokuje ili je vjerojatno da će uzrokovati smrt ili ozbiljnu ozljedu osobe ili znatnu štetu za kakvoću zraka, tla ili vode, ili znatnu štetu za ekosustav, životinje ili biljke; (k) izgradnja, rad i rastavljanje postrojenja, ako su takvo postupanje i takvo postrojenje obuhvaćeni područjem primjene Direktive 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća (29) i ako takvo postupanje			
--	--	--	--

uzrokuje ili je vjerojatno da će uzrokovati smrt ili ozbiljnu ozljedu osobe ili znatnu štetu za kakvoću zraka, tla ili vode, ili znatnu štetu za ekosustav, životinje ili biljke; (l) izrada, proizvodnja, obrada, rukovanje, korištenje, držanje, skladištenje, prijevoz, uvoz, izvoz ili odlaganje radioaktivnih materijala ili radioaktivnih tvari ako su takvo postupanje i takvi materijali ili tvari obuhvaćeni područjem primjene direktiva Vijeća 2013/59/Euratom (30), 2014/87/Euratom (31) ili 2013/51/Euratom (32) i ako takvo postupanje uzrokuje ili je vjerojatno da će uzrokovati smrt ili ozbiljnu ozljedu osobe ili znatnu štetu za kakvoću zraka, tla ili vode, ili znatnu štetu za ekosustav, životinje ili biljke; (m) zahvaćanje površinskih ili podzemnih voda u smislu Direktive 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (33) ako takvo postupanje uzrokuje ili je vjerojatno da će uzrokovati znatnu štetu za ekološko stanje ili ekološki potencijal tijela površinskih voda ili količinsko stanje tijela podzemnih voda; (n) ubijanje, uništavanje, uzimanje, posjedovanje, prodaja ili nuđenje na prodaju primjerka ili primjeraka vrsta divlje faune ili flore navedenih			
---	--	--	--

u Prilogu IV., ili u Prilogu V. ako vrste iz tog priloga podliježu istim mjerama kao onima donesenima za vrste iz Priloga IV., Direktivi Vijeća 92/43/EEZ (34) te primjerka ili primjeraka vrsta iz članka 1. Direktive 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (35), osim ako se takvo postupanje odnosi na neznatnu količinu takvih primjeraka; (o) trgovina primjerkom ili primjercima, ili dijelovima ili derivatima primjerka ili primjeraka, određene vrste divlje faune ili flore navedene u prilogima A i B Uredbi Vijeća (EZ) br. 338/97 (36) te uvoz primjerka ili primjeraka, ili dijelova ili derivata primjerka ili primjeraka, takve vrste navedene u Prilogu C toj uredbi, osim ako se takvo postupanje odnosi na neznatnu količinu takvih primjeraka; (p) stavljanje na tržište Unije ili stavljanje na raspolaganje na tržištu Unije ili izvoz s tržišta Unije relevantne robe ili relevantnih proizvoda, čime se krši zabrana iz članka 3. Uredbe (EU) 2023/1115, osim ako se takvo postupanje odnosi na neznatnu količinu; (q) svako postupanje koje uzrokuje pogoršanje staništa unutar zaštićenog područja, ili uznemiravanje životinjskih vrsta navedenih u točki (a) Priloga II. Direktivi 92/43/EEZ			
---	--	--	--

unutar zaštićenog područja, u smislu članka 6. stavka 2. te direktive, ako je takvo pogoršanje ili uznemiravanje značajno; (r) unošenje na područje Unije, stavljanje na tržište, držanje, oplemenjivanje, prijevoz, uporaba, razmjena, dopuštanje razmnožavanja, uzgoj ili kultiviranje, puštanje u okoliš, ili širenje invazivnih stranih vrsta koje izazivaju zabrinutost u Uniji ako se takvim postupanjem krše: i. ograničenja navedena u članku 7. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1143/2014 Europskog parlamenta i Vijeća (37) te ako se njime uzrokuje ili je vjerojatno da će se uzrokovati smrt ili ozbiljna ozljeda osobe ili znatna šteta za kakvoću zraka, tla ili vode, ili znatna šteta za ekosustav, životinje ili biljke; ili ii. uvjet iz dopuštenja izdanog u skladu s člankom 8. Uredbe (EU) br. 1143/2014 ili odobrenja dodijeljenog u skladu s člankom 9. te uredbe (EU) te ako se njime uzrokuje ili je vjerojatno da će se uzrokovati smrt ili ozbiljna ozljeda osobe ili znatna šteta za kakvoću zraka, tla ili vode, ili znatna šteta za ekosustav, životinje ili biljke; (s) proizvodnja, stavljanje na tržište, uvoz, izvoz, uporaba ili ispuštanje tvari koje			
---	--	--	--

oštećuju ozonski sloj, pojedinačnih ili u mješavini, kako je navedeno u članku 2. točki (a) Uredbe (EU) 2024/590 Europskog parlamenta i Vijeća (38), ili proizvodnja, stavljanje na tržište, uvoz, izvoz ili uporaba proizvoda i opreme te njihovih dijelova koji sadržavaju tvari koje oštećuju ozonski sloj ili čije funkcioniranje ovisi o tim tvarima, kako je navedeno u članku 2. točki (b) te uredbe; (t) proizvodnja, stavljanje na tržište, uvoz, izvoz, uporaba ili ispuštanje fluoriranih stakleničkih plinova, pojedinačnih ili u mješavini, kako je navedeno u članku 2. točki (a) Uredbe (EU) 2024/573 Europskog parlamenta i Vijeća (39), ili proizvodnja, stavljanje na tržište, uvoz, izvoz ili uporaba proizvoda i opreme te njihovih dijelova koji sadržavaju fluorirane stakleničke plinove ili čije funkcioniranje ovisi o tim plinovima, kako je navedeno u članku 2. točki (b) te uredbe, ili stavljanje u pogon takvih proizvoda i opreme. 3. Države članice osiguravaju da kaznena djela povezana s postupanjem navedenim u stavku 2. predstavljaju kvalificirana kaznena djela ako takvo postupanje uzrokuje:			
--	--	--	--

(a) uništenje ili raširenu i znatnu štetu, koja je ili nepovratna ili dugotrajna, za ekosustav znatne veličine ili znatne okolišne vrijednosti ili za stanište unutar zaštićenog područja; ili (b) raširenu i znatnu štetu, koja je ili nepovratna ili dugotrajna, za kakvoću zraka, tla ili vode. 4. Države članice osiguravaju da postupanje navedeno u stavku 2. točkama od (a) do (d), točkama (f) i (g), točkama od (i) do (q), točki (r) podtočki ii. te točkama (s) i (t) predstavlja kazneno djelo ako je to postupanje nezakonito i počinjeno barem iz krajnje nepažnje. 5. Uz kaznena djela povezana s postupanjem navedenim u stavku 2. države članice mogu, u skladu sa svojim nacionalnim pravom, predvidjeti dodatna kaznena djela radi zaštite okoliša. 6. Države članice osiguravaju da se, pri procjeni toga jesu li šteta ili vjerojatna šteta znatne, u pogledu postupanja navedenog u stavku 2. točkama od (a) do (e), točki (f) podtočki ii., točkama od (j) do (m) i točki (r), prema potrebi uzima u obzir jedan ili više sljedećih elemenata: (a) početno stanje zahvaćenog okoliša; (b) je li šteta dugotrajna, srednjoročna ili kratkoročna;			
---	--	--	--

(c) opseg štete; (d) reverzibilnost štete. 7. Države članice osiguravaju da se, pri procjeni toga je li vjerojatno da će postupanje navedeno u stavku 2. točkama od (a) do (e), točki (f) podtočki ii., točkama od i. do (m) i točki (r), uzrokovati štetu za kakvoću zraka ili tla ili kakvoću ili stanje vode, ili za ekosustav, životinje ili biljke, prema potrebi uzima u obzir jedan ili više sljedećih elemenata: (a) odnosi li se postupanje na aktivnost koja se smatra rizičnom ili opasnom za okoliš ili zdravlje ljudi i zahtijeva li odobrenje koje nije dobiveno ili se nije poštovalo; (b) u kojoj su mjeri prekoračeni regulatorni prag, vrijednost ili drugi obvezni parametar utvrđeni u pravu Unije ili nacionalnom pravu iz stavka 1. drugog podstavka točaka (a) i (b), ili u odobrenju izdanom za relevantnu aktivnost; (c) jesu li materijal ili tvar klasificirani kao opasni ili su na drugi način navedeni kao štetni za okoliš ili ljudsko zdravlje. 8. Države članice osiguravaju da se, pri procjeni toga je li količina neznatna ili je veća od neznatne za potrebe stavka 2.			
---	--	--	--

točke (f) podtočke i. te točaka (g), (n), (o) i (p), prema potrebi uzima u obzir jedan ili više sljedećih elemenata: (a) broj dotičnih predmeta; (b) u kojoj su mjeri prekoračeni regulatorni prag, vrijednost ili drugi obvezni parametar utvrđeni u pravu Unije ili nacionalnom pravu iz stavka 1. drugog podstavka točaka (a) i (b); (c) stanje očuvanosti dotičnih životinjskih ili biljnih vrsta; (d) trošak obnove okoliša, ako procjena tog troška izvediva.			
Članak 4. Poticanje, pomaganje i pokušaj 1. Države članice osiguravaju da su poticanje i pomaganje u počinjenju kaznenog djela obuhvaćenog člankom 3. stavcima 2. i 3. kažnjivi kao kazneno djelo. 2. Države članice osiguravaju da je pokušaj počinjenja kaznenog djela obuhvaćenog člankom 3. stavkom 2. točkama od (a) do (d), točkama (f) i (g), točkama od (i) do (m) te točkama (o), (p), (r), (s) i (t), kažnjiv kao kazneno djelo.		Nije preuzeto	Bit će preuzeto u: Zakon o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona (08.06.2026)
		Nije preuzeto	Preuzeto u: Kazneni zakon (NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19, 84/21, 114/22, 144/23, 36/24, 136/25) (NN (136/25)) članak/članci Članak 34., 37., 38.

Članak 5. Sankcije za fizičke osobe 1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da su kaznena djela iz članaka 3. i 4. kažnjiva učinkovitim, proporcionalnim i odvraćajućim kaznenim sankcijama. 2. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da su: (a)kaznena djela obuhvaćena člankom 3. stavkom 2. točkama od (a) do (d) te točkama (f), (j), (k), (l) i (r) kažnjiva kaznom zatvora u maksimalnom trajanju od najmanje deset godina ako uzrokuju smrt osobe; (b)kaznena djela obuhvaćena člankom 3. stavkom 3. kažnjiva kaznom zatvora u maksimalnom trajanju od najmanje osam godina; (c)kaznena djela obuhvaćena člankom 3. stavkom 4., ako se u tom stavku upućuje na članak 3. stavak 2. točke od (a) do (d) te točke (f), (j), (k) i (l), kažnjiva kaznom zatvora u maksimalnom trajanju od najmanje pet godina ako uzrokuju smrt osobe; (d)kaznena djela obuhvaćena člankom 3. stavkom 2. točkama od (a) do (l) te točkama (p), (s) i (t) kažnjiva kaznom		Nije preuzeto	Bit će preuzeto u: Zakon o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona (08.06.2026)
		Nije preuzeto	Preuzeto u: Kazneni zakon (NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19, 84/21, 114/22, 144/23, 36/24, 136/25) (NN (136/25)) članak/članci Članak 40., 62., 71., 80.

zatvora u maksimalnom trajanju od najmanje pet godina; (e) kaznena djela obuhvaćena člankom 3. stavkom 2. točkama (m), (n), (o), (q) i (r) kažnjiva kaznom zatvora u maksimalnom trajanju od najmanje tri godine. 3. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da fizičke osobe koje su počinile kaznena djela iz članaka 3. i 4. mogu podlijevati dodatnim kaznenim ili nekaznenim sankcijama ili mjerama koje mogu uključivati sljedeće: (a) obvezu da se: i. okoliš obnovi u određenom roku ako je šteta reverzibilna; ili ii. plati naknada za štetu nanesenu okolišu ako je šteta nepovratna ili ako počinitelj nije u mogućnosti provesti takvu obnovu. (b) novčane kazne razmjerne težini postupanja i pojedinačnim, financijskim i drugim okolnostima dotične fizičke osobe i koje se, prema potrebi, utvrđuju uzimajući u obzir težinu i trajanje štete nanesene okolišu i financijsku korist ostvarenu kaznenim djelom; (c) isključenje iz pristupa javnom financiranju, uključujući postupke			
---	--	--	--

javnog nadmetanja, bespovratna sredstva, koncesije i dozvole; (d) zabranu držanja, unutar pravne osobe, rukovodećeg položaja koji je iste vrste kao onaj koji je upotrijebljen za počinjenje kaznenog djela; (e) oduzimanje dozvola i odobrenja za obavljanje djelatnosti koje su dovele do relevantnog kaznenog djela; (f) privremene zabrane kandidiranja za javne dužnosti; (g) ako postoji javni interes, nakon ocjene pojedinačnog slučaja, objavljivanje cjelokupne sudske odluke, ili njezina dijela, koja se odnosi na počinjeno kazneno djelo i izrečene sankcije ili mjere, te koja može uključivati osobne podatke osuđenih osoba samo u propisno opravdanim iznimnim slučajevima.			
Članak 6. Odgovornost pravnih osoba 1. Države članice osiguravaju da se pravne osobe može smatrati odgovornima za kaznena djela iz članka 3. i 4. ako je takva kaznena djela u korist tih pravnih osoba počinila bilo koja osoba koja ima rukovodeći položaj u dotičnoj pravnoj osobi, bilo da je djelovala samostalno ili kao član tijela te pravne osobe, na temelju:		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela (Narodne novine, br. 151/03., 110/07., 45/11., 143/12., 114/22. i 114/23.) (NN 114/23) članak/članci Članak 3.

(a) ovlasti za zastupanje pravne osobe; (b) ovlasti za donošenje odluka u ime pravne osobe; ili (c) ovlasti za provođenje kontrole u okviru pravne osobe. 2. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se pravne osobe može smatrati odgovornima ako se neprovođenjem nadzora ili kontrole od strane osobe iz stavka 1. osobi u nadležnosti te pravne osobe omogućilo počinjenje kaznenog djela iz članaka 3. i 4. u korist te pravne osobe. 3. Odgovornost pravnih osoba na temelju stavaka 1. i 2. ovog članka ne sprečava kazneni postupak protiv fizičkih osoba koje su počinitelji, poticatelji ili pomagači u kaznenim djelima iz članaka 3. i 4.			
Članak 7. Sankcije za pravne osobe 1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se pravna osoba koja se smatra odgovornom na temelju članka 6. stavka 1. ili 2. može kazniti učinkovitim, proporcionalnim i odvraćajućim kaznenim ili nekaznenim sankcijama ili mjerama.	Članak 2. U članku 10. stavku 1. broj: „10.000.000,00“ zamjenjuje se brojem: „35.000.000,00“. U stavku 2. broj: „15.000.000,00“ zamjenjuje se brojem: „40.000.000,00“.	Djelomično preuzeto	Preuzeto u: Zakon o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela (Narodne novine, br. 151/03., 110/07., 45/11., 143/12., 114/22. i 114/23.) (NN 114/23) članak/članci Članak 8.,12., 15., 16., 17., 18., 21.

2. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da sankcije ili mjere za pravne osobe koje se smatraju odgovornima na temelju članka 6. stavka 1. ili 2. za kaznena djela iz članaka 3. i 4. uključuju kaznene ili nekaznene novčane kazne te mogu uključivati druge kaznene ili nekaznene sankcije ili mjere kao što su sljedeće: (a) obveza da se: i. okoliš obnovi u određenom roku ako je šteta reverzibilna; ili ii. plati naknada za štetu nanesenu okolišu ako je šteta nepovratna ili ako počinitelj nije u mogućnosti provesti takvu obnovu; (b) ukidanje prava na javne naknade ili pomoć; (c) isključenje iz pristupa javnom financiranju, uključujući postupke javnog nadmetanja, bespovratna sredstva, koncesije i dozvole; (d) privremena ili trajna zabrana obavljanja poslovne djelatnosti; (e) oduzimanje dozvola i odobrenja za obavljanje djelatnosti koje su dovele do relevantnog kaznenog djela; (f) određivanje sudskog nadzora; (g) sudski nalog za likvidaciju; (h) zatvaranje objekata koji su upotrijebljeni za počinjenje kaznenog djela;	U stavku 3. broj: „20.000.000,00“ zamjenjuje se brojem: „45.000.000,00“. U stavku 4. broj: „25.000.000,00“ zamjenjuje se brojem: „50.000.000,00“.		
---	---	--	--

(i) obveza uspostave programa dužne pažnje za poboljšanje usklađenosti sa standardima zaštite okoliša; (j) ako postoji javni interes, objavljivanje cjelokupne sudske odluke, ili njezina dijela, koja se odnosi na počinjeno kazneno djelo i izrečene sankcije ili mjere, ne dovodeći u pitanje pravila o privatnosti i zaštiti osobnih podataka. 3. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da su, barem za pravne osobe koje se smatraju odgovornima na temelju članka 6. stavka 1., kaznena djela obuhvaćena člankom 3. stavkom 2. kažnjiva kaznenim ili nekaznenim novčanim kaznama čiji je iznos razmjeran težini postupanja te pojedinačnim, financijskim i drugim okolnostima dotične pravne osobe. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da najviša razina takvih novčanih kazni nije manja od: (a) za kaznena djela obuhvaćena člankom 3. stavkom 2. točkama od (a) do (l) te točkama (p), (s) i (t): i. 5 % ukupnog svjetskog prihoda pravne osobe u poslovnoj godini koja prethodi godini u kojoj je počinjeno kazneno djelo ili u poslovnoj godini			
--	--	--	--

koja prethodi odluci o izricanju novčane kazne; ili ii.iznosa koji odgovara iznosu od 40 000 000 EUR; (b)za kaznena djela obuhvaćena člankom 3. stavkom 2. točkama (m), (n), (o), (q) i (r): i.3 % ukupnog svjetskog prihoda pravne osobe u poslovnoj godini koja prethodi godini u kojoj je počinjeno kazneno djelo ili u poslovnoj godini koja prethodi odluci o izricanju novčane kazne, ili ii.iznosa koji odgovara iznosu od 24 000 000 EUR. Države članice mogu utvrditi pravila za slučajeve u kojima nije moguće odrediti iznos novčane kazne na temelju ukupnog svjetskog prihoda pravne osobe u poslovnoj godini koja prethodi godini u kojoj je počinjeno kazneno djelo ili u poslovnoj godini koja prethodi odluci o izricanju novčane kazne. 4. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se pravne osobe koje se smatraju odgovornima na temelju članka 6. za kazneno djelo obuhvaćeno člankom 3. stavkom 3. mogu kazniti strožim kaznenim ili nekaznenim sankcijama ili mjerama od onih			
---	--	--	--

primjenjivih na kaznena djela obuhvaćena člankom 3. stavkom 2.			
Članak 8. Otegotne okolnosti U mjeri u kojoj sljedeće okolnosti nisu dio sastavnih elemenata kaznenih djela iz članka 3., države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se u odnosu na relevantna kaznena djela iz članaka 3. i 4. jedna ili više sljedećih okolnosti mogu, u skladu s nacionalnim pravom, smatrati otegotnom okolnošću: (a) kazneno djelo uzrokovalo je uništenje ili nepovratnu ili dugotrajnu znatnu štetu ekosustavu; (b) kazneno djelo počinjeno je u okviru zločinačke organizacije u smislu Okvirne odluke Vijeća 2008/841/PUP (40); (c) kazneno djelo uključivalo je uporabu lažnih ili krivotvorenih isprava od strane počinitelja; (d) kazneno djelo počinio je javni službenik pri obavljanju svojih dužnosti;		Nije preuzeto	Preuzeto u: Kazneni zakon (NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19, 84/21, 114/22, 144/23, 36/24, 136/25) (NN (136/25)) članak/članci Članak 47., članak 329.

(e)počinitelj je prethodno bio osuđen pravomoćnom presudom za kaznena djela iste naravi kao ona iz članka 3. ili 4.; (f)kaznenim djelom ostvarena je znatna financijska korist ili se to očekivalo, ili su izbjegnuti znatni troškovi, izravno ili neizravno, u mjeri u kojoj se takva korist ili takvi troškovi mogu utvrditi; (g)počinitelj je uništio dokaze ili zastrašivao svjedoke ili podnositelje pritužbi; (h)kazneno djelo počinjeno je unutar područja klasificiranog kao posebno zaštićeno područje na temelju članka 4. stavka 1. ili 2. Direktive 2009/147/EZ, ili područja određenog kao posebno područje očuvanja u skladu s člankom 4. stavkom 4. Direktive 92/43/EEZ ili područja navedenog na popisu područja od značaja za Zajednicu u skladu s člankom 4. stavkom 2. Direktive 92/43/EEZ. Otegotna okolnost iz točke (a) ovog članka ne primjenjuje se na kaznena djela obuhvaćena člankom 3. stavkom 3.			
--	--	--	--

Članak 9. Olakotne okolnosti Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se u pogledu relevantnih kaznenih djela iz članaka 3. i 4., jedna ili više sljedećih okolnosti mogu, u skladu s nacionalnim pravom, smatrati olakotnom okolnošću: (a)počinitelj je obnovom vratio okoliš u prijašnje stanje, ako takva obnova nije obveza na temelju Direktive 2004/35/EZ, ili je, prije početka kaznene istrage, poduzeo korake kako bi se učinak i opseg štete sveli na najmanju moguću mjeru ili je nadoknadio štetu; (b)počinitelj je upravnim ili pravosudnim tijelima pružio informacije koje inače ne bi mogli dobiti, pomažući im da: i.identificiraju ili privedu pravdi druge počinitelje; ii. pronađu dokaze.		Nije preuzeto	Preuzeto u: Kazneni zakon (NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19, 84/21, 114/22, 144/23, 36/24, 136/25) (NN (136/25)) članak/članci članak 47.
Članak 10. Zamrzavanje i oduzimanje Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi omogućile pronalaženje, identificiranje, zamrzavanje i oduzimanje		Nije preuzeto	Preuzeto u: Kazneni zakon (NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19, 84/21, 114/22, 144/23, 36/24, 136/25) (NN (136/25)) članak/članci Članak 77., 78.

predmeta i imovinske koristi ostvarenih kaznenim djelima iz članka 3. i 4. Države članice koje obvezuje Direktiva 2014/42/EU Europskog parlamenta i Vijeća (41) mjere iz prvog stavka poduzimaju u skladu s tom direktivom.		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o kaznenom postupku (NN 152/08, 76/09, 80/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17, 126/19, 126/19, 130/20, 80/22, 36/24, 72/25, 13/26) (NN (13/26)) članak/članci Članak 206.i, Glava XXVIII.
		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela (Narodne novine, br. 151/03., 110/07., 45/11., 143/12., 114/22. i 114/23.) (NN 114/23) članak/članci Članak 19.
Članak 11. Rokovi zastare 1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi predvidjele rok zastare kojim se omogućuju istraga, kazneni progon, sudski postupak i donošenje presude za kaznena djela iz članka 3. i 4. tijekom dovoljno dugog razdoblja nakon počinjenja tih kaznenih djela, s ciljem djelotvornog postupanja spram tih kaznenih djela. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi predvidjele rok zastare		Nije preuzeto	Bit će preuzeto u: Zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona (28.09.2026) članak/članci Članak 81., 82. 83.
		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela (Narodne novine, br. 151/03., 110/07., 45/11., 143/12., 114/22. i 114/23.) (NN 114/23) članak/članci Članak 21.a

kojim se omogućuje izvršenje sankcija izrečenih nakon pravomoćne osuđujuće presude za kaznena djela iz članaka 3. i 4. tijekom dovoljno dugog razdoblja nakon te osuđujuće presude. 2. Rok zastare iz stavka 1. prvog podstavka jest sljedeći: (a) najmanje deset godina od počinjenja kaznenog djela kažnjivog kaznom zatvora u maksimalnom trajanju od najmanje deset godina; (b) najmanje pet godina od počinjenja kaznenog djela kažnjivog kaznom zatvora u maksimalnom trajanju od najmanje pet godina; (c) najmanje tri godine od počinjenja kaznenog djela kažnjivog kaznom zatvora u maksimalnom trajanju od najmanje tri godine. 3. Rok zastare iz stavka 1. drugog podstavka jest sljedeći: (a) najmanje deset godina od datuma pravomoćne osuđujuće presude u sljedećim slučajevima: i. kazna zatvora u trajanju duljem od pet godina; ili umjesto toga; ii. kazna zatvora za kazneno djelo kažnjivo kaznom zatvora		Nije preuzeto	Preuzeto u: Kazneni zakon (NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19, 84/21, 114/22, 144/23, 36/24, 136/25) (NN (136/25)) članak/članci člancima 81. 82. i 83.
---	--	---------------	--

u maksimalnom trajanju od najmanje deset godina; (b) najmanje pet godina od datuma pravomoćne osuđujuće presude u sljedećim slučajevima: i. kazna zatvora u trajanju duljem od godine dana; ili umjesto toga; ii. kazna zatvora za kazneno djelo kažnjivo kaznom zatvora u maksimalnom trajanju od najmanje pet godina; i (c) najmanje tri godine od datuma pravomoćne osuđujuće presude u sljedećim slučajevima: i. kazna zatvora u trajanju do godinu dana; ili umjesto toga; ii. kazna zatvora za kazneno djelo kažnjivo kaznom zatvora u maksimalnom trajanju od najmanje tri godine. 4. Odstupajući od stavaka 2. i 3., države članice mogu odrediti rok zastare kraći od deset godina, ali ne kraći od pet godina, pod uvjetom da je moguć prekid ili suspenzija takvog roka zastare u slučaju točno određenih akata.			
---	--	--	--

Članak 12. Nadležnost 1. Svaka država članica poduzima potrebne mjere kako bi utvrdila svoju nadležnost za kaznena djela iz članaka 3. i 4. ako je:		Nije preuzeto	Preuzeto u: Kazneni zakon (NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19, 84/21, 114/22, 144/23, 36/24, 136/25) (NN (136/25)) članak/članci Članak 9., 10., 11., 14., 15.
(a)kazneno djelo u cijelosti ili djelomično počinjeno na njezinu državnom području; (b)kazneno djelo počinjeno na brodu ili u zrakoplovu koji je registriran u dotičnoj državi članici ili koji je pod njezinom zastavom; (c)šteta koja je jedan od sastavnih elemenata kaznenog djela nastala na njezinu državnom području; ili (d) počinitelj njezin državljanin. 2. Država članica obavještuje Komisiju ako odluči proširiti svoju nadležnost nad jednim kaznenim djelom ili više njih iz članaka 3. i 4. koja su počinjena izvan njezina državnog područja ako: (a)počinitelj ima uobičajeno boravište na njezinu državnom području; (b)kazneno djelo počinjeno je u korist pravne osobe s poslovnim nastanom na njezinu državnom području; (c)kazneno djelo počinjeno je protiv njezinog državljanina ili osobe koja		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije (NN 86/2026) članak/članci članak 2. stavak 1.

ima uobičajeno boravište na njezinu državnom području; ili (d) kazneno djelo stvorilo je ozbiljan rizik za okoliš na njezinu državnom području. Ako je kazneno djelo iz članaka 3. i 4. obuhvaćeno nadležnošću više od jedne države članice, te države članice surađuju kako bi utvrdile koja država članica treba provesti kazneni postupak. Predmet se prema potrebi i u skladu s člankom 12. stavkom 2. Okvirne odluke Vijeća 2009/948/PUP (42) upućuje Eurojustu. 3. U slučajevima iz stavka 1. točaka (c) i (d) države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da izvršavanje njihove nadležnosti ne podliježe uvjetu da se kazneni progon može pokrenuti samo nakon prijave iz države mjesta počinjenja kaznenog djela.			
Članak 13. Istražni alati Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da su učinkoviti i proporcionalni istražni alati dostupni za istragu ili kazneni progon kaznenih djela iz članaka 3. i 4. Prema potrebi, ti alati uključuju posebne istražne alate, poput		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o kaznenom postupku (NN 152/08, 76/09, 80/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17, 126/19, 126/19, 130/20, 80/22, 36/24, 72/25, 13/26) (NN (13/26)) članak/članci 332., 334.

onih koji se upotrebljavaju u suzbijanju organiziranog kriminala ili u drugim slučajevima teških kaznenih djela.			
Članak 14. Zaštita osoba koje prijavljuju kaznena djela protiv okoliša ili pomažu u istrazi takvih kaznenih djela Ne dovodeći u pitanje Direktivu (EU) 2019/1937, države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da sve osobe koje prijavljuju kaznena djela iz članka 3. i 4. ove Direktive, pružaju dokaze ili na drugi način surađuju s nadležnim tijelima, imaju pristup mjerama potpore i pomoći u okviru kaznenog postupka, u skladu s nacionalnim pravom.		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o zaštiti prijavitelja nepravilnosti (NN 46/22, 136/25) (NN (136/25)) članak/članci Članak 4.
Članak 15. Objava informacija od javnog interesa i pristup pravosuđu za zainteresiranu javnost Države članice osiguravaju da osobe na koje utječu ili za koje je vjerojatno da će		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o kaznenom postupku (NN 152/08, 76/09, 80/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17, 126/19, 126/19, 130/20, 80/22, 36/24, 72/25, 13/26) (NN (13/26)) članak/članci Članak 387.

njih utjecati kaznena djela iz članka 3. i 4. ove Direktive te osobe koje imaju dovoljan interes ili koje tvrde da im je povrijeđeno pravo, kao i nevladine organizacije koje promiču zaštitu okoliša i ispunjavaju zahtjeve u skladu s nacionalnim pravom, imaju odgovarajuća postupovna prava u postupcima koji se odnose na ta kaznena djela, ako takva postupovna prava za zainteresiranu javnost postoje u državi članici u postupcima koji se odnose na druga kaznena djela, primjerice u svojstvu oštećenika. U takvim slučajevima države članice također osiguravaju, u skladu sa svojim nacionalnim pravom, da se informacije o tijeku postupka dijele sa zainteresiranom javnosti, ako se to čini u postupcima koji se odnose na druga kaznena djela.			
Članak 16. Sprečavanje Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere, kao što su kampanje informiranja i podizanja razine svijesti usmjerene na relevantne dionike iz javnog i privatnog sektora, te istraživački i obrazovni programi kojima se nastoje smanjiti broj kaznenih djela protiv okoliša i rizik od		Nije preuzeto	Bit će preuzeto u: Medijska kampanja_ (21.05.2027)

kaznenih djela protiv okoliša. Ako je to primjereno, države članice djeluju u suradnji s takvim dionicima.			
Članak 17. Resursi Države članice osiguravaju da nacionalna tijela koja otkrivaju, istražuju i kazneno gone kaznena djela protiv okoliša ili donose presude o njima imaju dostatan broj kvalificiranog osoblja i dovoljne financijske, tehničke i tehnološke resursa za djelotvorno obavljanje svojih funkcija povezanih s provedbom ove Direktive. Države članice, uzimajući u obzir ustavnu tradiciju i strukturu svojeg pravnog sustava te ostale nacionalne okolnosti, ocjenjuju potrebu za povećanjem razine specijalizacije tih tijela u području kaznenog prava u području okoliša, u skladu s nacionalnim pravom.		Nije preuzeto	Preuzeto u: Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva unutarnjih poslova NN 97/20 (NN 97/20) članak/članci Članci 64., 66., 355. i 356.
		Nije preuzeto	Preuzeto u: Uredba o nazivima radnih mjesta, uvjetima za raspored i koeficijentima za obračun plaće u državnoj službi (NN 22/24) članak/članci Tablica 6.
		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o policiji (NN 34/11 NN 130/12 NN 89/14 NN 151/14 NN 33/15 NN 121/16 NN 66/19 NN 155/23) članak/članci Članak 9.

		Nije preuzeto	Preuzeto u: Pravilnik o načinu postupanja policijskih službenika NN 20/22, 37/23, 114/23 (NN 114/23) članak/članci Članak 45.
Članak 18. Osposobljavanje Ne dovodeći u pitanje neovisnost pravosuđa i razlike u organizaciji pravosuđa širom Unije, države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi se osiguralo specijalizirano redovno osposobljavanje sudaca, tužitelja, policije i osoblja u pravosuđu te osoblja u nadležnim tijelima koje je uključeno u kaznene postupke i istrage, u pogledu ciljeva ove Direktive, a koje je primjereno funkcijama takvih sudaca, tužitelja, policije, osoblja u pravosuđu te osoblja u nadležnim tijelima.		Nije preuzeto	Preuzeto u: Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva unutarnjih poslova NN 97/20 (NN 97/20) članak/članci Članak 122.e, 122.g, 122.h i 122.i
		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o policiji (NN 34/11 NN 130/12 NN 89/14 NN 151/14 NN 33/15 NN 121/16 NN 66/19 NN 155/23) članak/članci Članci 9., 85. i 87
		Nije preuzeto	Preuzeto u: Pravilnik o policijskom obrazovanju (NN 113/12 81/13 5/14 155/22) članak/članci Članci 12. do 28.

Članak 19. Koordinacija i suradnja među nadležnim tijelima unutar države članice Države članice poduzimaju potrebne mjere za uspostavu odgovarajućih mehanizama za koordinaciju i suradnju na strateškoj i operativnoj razini među svim svojim nadležnim tijelima uključenima u sprečavanje kaznenih djela protiv okoliša i borbu protiv njih. Takvi mehanizmi usmjereni su barem na: (a)osiguravanje zajedničkih prioriteta i zajedničkog poimanja odnosa između kaznenopravnog i upravopravnog izvršavanja; (b)razmjenu informacija u strateške i operativne svrhe, u okviru ograničenja utvrđenih u primjenjivom pravu Unije i nacionalnom pravu; (c)savjetovanja u pojedinačnim istragama, u okviru ograničenja utvrđenih u primjenjivom pravu Unije i nacionalnom pravu; (d) razmjenu najbolje prakse; (e)pružanje pomoći europskim mrežama stručnjaka koji se bave pitanjima relevantnima za suzbijanje kaznenih djela protiv okoliša i povezanih kršenja.		Nije preuzeto	Preuzeto u: Sporazum o suradnji u provedbi nadzora prekograničnog prometa pošiljaka otpada_ članak/članci cijeli Sporazum
		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o policiji (NN 34/11 NN 130/12 NN 89/14 NN 151/14 NN 33/15 NN 121/16 NN 66/19 NN 155/23) članak/članci članci 7. i 9.
		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o policijskim poslovima i ovlastima (NN 76/09, 92/14, 70/19) (NN 70/19) članak/članci članak 10.
		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 78/15, 12/18, 118/18) članak/članci --

Mehanizmi utvrđeni u prvom stavku mogu biti u obliku specijaliziranih koordinacijskih tijela, memoranduma o razumijevanju između nadležnih tijela, nacionalnih mreža za izvršavanje zakonodavstva i zajedničkih aktivnosti osposobljavanja.		Nije preuzeto	Preuzeto u: Pravilnik o gospodarenju otpadom (NN 106/2022) članak/članci članak 37.a
Članak 20. Suradnja između država članica i Komisije, te tijela, ureda ili agencija Unije Ako se sumnja da su kaznena djela protiv okoliša prekogranične prirode, nadležna tijela dotičnih država članica razmatraju upućivanje informacija povezanih s tim kaznenim djelima odgovarajućim nadležnim tijelima. Ne dovodeći u pitanje pravila o prekograničnoj suradnji i uzajamnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima, države članice, Eurojust, Europol, Ured europskog javnog tužitelja, Europski ured za borbu protiv prijevara i Komisija, u skladu sa svojim nadležnostima, surađuju u suzbijanju kaznenih djela iz članaka 3. i 4. U tom cilju Eurojust, prema potrebi, pruža tehničku i operativnu pomoć koju nadležna nacionalna tijela		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o policijskim poslovima i ovlastima (NN 76/09, 92/14, 70/19) (NN 70/19) članak/članci članak 10.

trebaju radi olakšavanja koordinacije njihovih istraga. Komisija može, prema potrebi, pružiti pomoć.			
Članak 21. Nacionalna strategija 1. Države članice uspostavljaju i objavljuju nacionalnu strategiju za suzbijanje kaznenih djela protiv okoliša do 21. svibnja 2027. Države članice poduzimaju mjere za provedbu svoje nacionalne strategije bez nepotrebne odgode. Nacionalna strategija odnosi se barem na sljedeće: (a) ciljeve i prioritete nacionalne politike u području kaznenih djela protiv okoliša, među ostalim u prekograničnim slučajevima, te aranžmane za redovnu evaluaciju njihovog ostvarenja; (b) uloge i odgovornosti svih nadležnih tijela uključenih u suzbijanje kaznenih djela protiv okoliša, među ostalim u pogledu koordinacije i suradnje među nacionalnim nadležnim tijelima kao i s nadležnim tijelima Unije te		Nije preuzeto	Bit će preuzeto u: Nacionalna strategija za suzbijanje kaznenih djela protiv okoliša. (21.03.2027) članak/članci Cijela strategija

u pogledu pružanja pomoći europskim mrežama koje rade na pitanjima koja su izravno relevantna za suzbijanje tih kaznenih djela, među ostalim u prekograničnim slučajevima; (c) način na koji će se podupirati specijalizacija stručnjaka za izvršavanje zakonodavstva, procjenu resursa dodijeljenih za suzbijanje kaznenih djela protiv okoliša i evaluaciju budućih potreba u tom pogledu. 2. Države članice osiguravaju da se njihova nacionalna strategija preispituje i ažurira u pravilnim vremenskim razmacima koji nisu dulji od pet godina, na temelju pristupa koji se temelji na analizi rizika, kako bi se uzela u obzir relevantna kretanja i trendovi te s njima povezane prijetnje u pogledu kaznenih djela protiv okoliša.			
Članak 22. Statistički podaci 1. Države članice osiguravaju da je uspostavljen sustav za bilježenje, izradu i dostavljanje anonimiziranih statističkih podataka o fazama prijavljivanja, istrage i sudskog postupka u odnosu na kaznena djela iz članaka 3. i 4. kako bi se pratila		Nije preuzeto	Bit će preuzeto u: Izmjene Pravilnika o radu u sustavu eSpis. (14.12.2026)

djelotvornost njihovih mjera u borbi protiv kaznenih djela protiv okoliša. 2. Statistički podaci iz stavka 1. obuhvaćaju barem postojeće podatke o: (a) broju kaznenih djela koja su države članice evidentirale i za koja su donijele presudu; (b) broju odbačenih sudskih predmeta, među ostalim na temelju isteka roka zastare za dotično kazneno djelo; (c) broju fizičkih osoba koje su: i. kazneno gonjene; ii. osuđene; (d) broju pravnih osoba koje su: i. kazneno gonjene; ii. osuđene ili novčano kažnjene; (e) vrstama i razinama izrečenih sankcija. 3. Države članice osiguravaju da se najmanje svake tri godine objavi konsolidirani pregled njihovih statistika. 4. Države članice svake godine Komisiji dostavljaju statističke podatke iz stavka 2. ovog članka u standardnom formatu iz članka 23. 5. Komisija barem svake tri godine objavljuje izvješće na temelju statističkih podataka koje dostavljaju države članice. Izvješće se prvi put objavljuje tri godine			
---	--	--	--

nakon utvrđivanja standardnog formata iz članka 23.			
Članak 23. Provedbene ovlasti 1. Komisija do 21. svibnja 2027. provedbenim aktima utvrđuje standardni, lako dostupni i usporedivi format za dostavu statističkih podataka iz članka 22. stavka 4. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 24. stavka 2. 2. Standardni format za dostavu statističkih podataka sastoji se od sljedećih elemenata: (a) klasifikacije kaznenih djela protiv okoliša; (b) jedinica brojenja; (c) formata za izvješćivanje. Osigurava se zajedničko poimanje elemenata iz prvog podstavka.		Nije potrebno preuzimanje	Ovim se člankom propisuju provedbene ovlasti Komisije.

Članak 24. Postupak odbora 1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011. 2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011. 3. Ako odbor ne da mišljenje, Komisija ne donosi nacrt provedbenog akta i primjenjuje se članak 5. stavak 4. treći podstavak Uredbe (EU) br. 182/2011.		Nije potrebno preuzimanje	Ovim člankom propisuje se postupak odbora.
Članak 25. Evaluacija, izvješćivanje i preispitivanje 1. Komisija do 21. svibnja 2028. Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće u kojem se procjenjuje u kojoj su mjeri države članice poduzele potrebne mjere za usklađivanje s ovom Direktivom. Države članice Komisiji pružaju potrebne informacije za pripremu tog izvješća. 2. Komisija do 21. svibnja 2031. provodi evaluaciju učinka ove Direktive u kojoj se razmatra je li potrebno ažurirati popis kaznenih djela protiv okoliša iz članka 3.		Nije potrebno preuzimanje	Ovim člankom propisuju se obveze Komisije.

i 4. te podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću. Države članice Komisiji pružaju potrebne informacije za pripremu tog izvješća, uključujući sažetak o provedbi ove Direktive i mjerama poduzetima u skladu s člancima od 16. do 21. i statističke podatke, s posebnim naglaskom na prekograničnoj suradnji. Prema potrebi tom se izvješću prilaže zakonodavni prijedlog. 3. Komisija redovito razmatra postoji li potreba za izmjenom kaznenih djela obuhvaćenih člankom 3. stavkom 2.			
Članak 26. Zamjena Direktive 2008/99/EZ Direktiva 2008/99/EZ zamjenjuje se u odnosu na države članice koje obvezuje ova Direktiva, ne dovodeći u pitanje obveze tih država članica u pogledu roka za prenošenje te direktive u nacionalno pravo. U odnosu na države članice koje obvezuje ova Direktiva, upućivanja na Direktivu 2008/99/EZ smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu. Kad je riječ o državama članicama koje ne obvezuje ova Direktiva, njih i dalje obvezuje Direktiva 2008/99/EZ.		Nije potrebno preuzimanje	Ovim člankom propisuje se zamjena Direktive 2008/99/EZ

Članak 27. Zamjena Direktive 2009/123/EZ Direktiva 2009/123/EZ zamjenjuje se u odnosu na države članice koje obvezuje ova Direktiva, ne dovodeći u pitanje obveze tih država članica u pogledu roka za prenošenje te direktive. U odnosu na države članice koje obvezuje ova Direktiva, upućivanja na odredbe Direktive 2005/35/EZ koje su dodane ili zamijenjene Direktivom 2009/123/EZ smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu. Države članice koje ne obvezuje ova Direktiva i dalje obvezuje Direktiva 2005/35/EZ kako je izmijenjena Direktivom 2009/123/EZ.		Nije potrebno preuzimanje	Ovim člankom propisuje se zamjena Direktive 2009/123/EZ.

Članak 28. Prenošenje 1. Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom do 21. svibnja 2026. One o tome odmah obavješćuju Komisiju. Kada države članice donose te mjere, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Načine tog upućivanja određuju države članice. 2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih mjera nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.	Članak 1. U Zakonu o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela („Narodne novine“, br. 151/03., 110/07., 45/11., 143/12., 114/22. i 114/23.) u članku 1.a alineji 2. točka na kraju alineje zamjenjuje se zarezom. Iza alineje 2. dodaje se alineja 3. koja glasi: „- Direktivom (EU) 2024/1203 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. travnja 2024. o zaštiti okoliša putem kaznenog prava i zamjeni direktiva 2008/99/EZ i 2009/123/EZ (SL L, 2024/1203, 30.4.2024.).“.	U potpunosti preuzeto	
Članak 29. Stupanje na snagu Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Europske unije.		Nije potrebno preuzimanje	Ovim člankom se propisje stupanje na snagu Direktive.

Članak 30. Adresati Ova je Direktiva upućena državama članicama u skladu s Ugovorima.		Nije potrebno preuzimanje	Ovim člankom se propisuju adresati Direktive.
--	--	----------------------------------	--